16/09/2019

Οι σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας το θέμα του 17ου Ιερατικού Συνεδρίου της Ι.Μ. Κερκύρας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων

Η Ιερά Μητρόπολη Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων, στα πλαίσια της νέας ιεραποστολικής χρονιάς 2019-2020, διοργάνωσε την Δευτέρα 16 Σεπτεμβρίου 2019, στο αμφιθέατρο του Ιδρύματος Χρονίως Πασχόντων «Η Πλατυτέρα» το 17ο Ιερατικό Συνέδριο, με θέμα «Σχέσεις Πολιτεία και Εκκλησίας».

Το Πρόγραμμα του Συνεδρίου, άρχισε το πρωί με Θεία Λειτουργία στον Ι. Ναό Αγίας Τριάδος του Ιδρύματος, ιερουργούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κερκύρας κ. Νεκτάριο, στο τέλος της οποίας τελέστηκε μνημόσυνο για τους Αρχιερείς, τους ιερείς και διακόνους, καθώς και τους μοναχούς και τις μοναχές που διακόνησαν στην Ιερά Μητρόπολη Κερκύρας.

Την έναρξη του Συνεδρίου έκανε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κερκύρας κ. Νεκτάριος με θέμα «Σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας: το παράδειγμα της Κέρκυρας». Ο κ. Νεκτάριος τόνισε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Ζούμε σε μία πραγματικότητα στην οποία η Εκκλησία μας υφίσταται πιέσεις από τον εν πολλοίς άθεο πολιτισμό μας να παραιτηθεί αφ' εαυτής της ἀπό τόν σύνδεσμο τον οποίο έχει με την πολιτεία, με το κράτος, με τον λαό μας, προκειμένου να επιτευχθεί το πρότυπο της εκκοσμικεύσεως... Στην καλυτέρα των περιπτώσεων αυτό που ζητούν οι ενορχηστρωτές αυτών των επιθέσεων είναι η Εκκλησία να περιοριστεί στην λογική της χρησιμότητας. Δύο είναι οι πυλώνες αυτής της λογικής. Ο ένας είναι τα ήθη και τα έθιμα, τα οποία αποτελούν παράγοντα επιβιώσεως της ιστορίας και του πολιτισμού του λαού μας. Ο δεύτερος πυλώνας έγκειται στην φιλανθρωπία και το κοινωνικό έργο.

Έχει διαμορφωθεί μία κουλτούρα στην οποία το βαθύτερο νόημα της ζωής της Εκκλησίας, από σωτηριολογικό, μεταμορφωτικό, σταυρώσιμο και αναστάσιμο, δηλαδή Χριστοκεντρικό και εκκλησιοκεντρικό, έχει μετατραπεί κυρίως σε πολιτισμικό. Την ίδια στιγμή έχουμε ένα αδιαμφισβήτητο φιλανθρωπικό και κοινωνικό έργο, με πλείστες όσες δωρεές στην πολιτεία, στην τοπική αυτοδιοίκηση, στα πολιτιστικά σωματεία, επ' αγαθώ της κοινωνίας. Και βεβαίως όσο δίνουμε, τόσο αυξάνεται η αχαριστία όπως και το πνεύμα της αρπακτικότητος, της κριτικής, της μεμψιμοιρίας εις βάρος της Εκκλησίας. Κάθε χρόνο δημοσιεύουμε τον απολογισμό του έργου της τοπικής Εκκλησίας και έχουμε την αίσθηση ότι δεν έχουμε κάνει τίποτα, όχι μόνο διότι «μη γνώτω η αριστερά τι ποιεί η δεξιά σου» (Ματθ. 6, 3), αλλά διότι οι πολλοί κακοπροαίρετοι το μόνο που γνωρίζουν να λένε είναι ότι «έχει η Εκκλησία».

Η απάντηση είναι ο ποιμαντικός μας αγώνας να καλλιεργήσουμε το εκκλησιαστικό ήθος στον λαό μας. Την θέση μας στην κοινωνία δεν θα μας την χαρίσει η πολιτεία. Στην δική μας παράδοση η αγάπη, συνδεδεμένη με την ελευθερία, πάντοτε έκανε τους ανθρώπους να βλέπουν την ζωή στην προοπτική της συνυπάρξεως και της προσφοράς. Ο άλλος δεν ήταν ποτέ η κόλασή μας, αλλά ο πλησίον μας. Ο κλήρος δεν είχε προνόμια. Περιουσία η Εκκλησία δεν απέκτησε για να συγχωρεί τις αμαρτίες των ανθρώπων, αλλά γιατί οι ιδιοκτήτες δεν ήθελαν οι κάθε λογής κατακτητές να οικειοποιηθούν την γη και τις κατοικίες τους. Οι άνθρωποι προσέφεραν στην Εκκλησία τα αγαθά τους, διότι γνώριζαν ότι θα τα διαχειριστεί σωστά. Θα τα αντιπροσφέρει δηλαδή στόν πλησίον. Θα τα κάμει σχολεία. Θα βοηθήσει τον λαό να κρατήσει πίστη και πατρίδα και ελευθερία στην καρδιά του. Και έτσι και έγινε.

Παλεύουμε να κρατήσουμε ζωντανή την σχέση της Εκκλησίας με τον λαό, αλλά και ζητούμε συναλληλία με την πολιτεία. Δεν πετάμε όμως στα σύννεφα!»

Κατόπιν έγιναν οι χαιρετισμοί από τους βουλευτές Κέρκυρας κ. Στέφανο Γκίκα, κ. Αλέκο Αυλωνίτη και κ. Δημήτρη Μπιάγκη, όπως επίσης και από τον πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Δημήτριο Μεταλληνό, αλλά και τον εκπρόσωπο της περιφερειάρχου.

Πρώτος εισηγητής ήταν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, ο οποίο επεσήμανε ότι από την στιγμή που απελευθερώθηκε η Ελλάδα από τους Τούρκους, η Εκκλησία από περιέχον του Ελληνισμού έγινε περιεχόμενο του κράτους. Η Εκκλησία έδωσε στην πατρίδα μας το κοινοτικό σύστημα, τα 4/5 της περιουσίας της χωρίς αποζημίωση, αλλά και το ήθος του σεβασμού στην θρησκευτική ελευθερία, το οποίο αποτυπώθηκε από τα πρώτα συντάγματα του Αγώνα του ‘21˝

Σήμερα, με βάση το Σύνταγμα του 1975, τέσσερα θέματα συνδέουν την Εκκλησία με την Πολιτεία: α. ο έλεγχος από το Συμβούλιο της Επικρατείας στις διοικητικές πράξεις της Εκκλησίας β. η διαχείριση της εκκλησιαστικής περιουσίας, για την οποία το κράτος ουδέποτε λογοδότησε στην Εκκλησία τι την έκανε αυτήν την περιουσία, αν την χρησιμοποίησε για τους λόγους που του δωρήθηκε, δηλαδή για τους απόρους και τους άκληρους σε γη ή για άλλους λόγους, ενώ και από την εναπομείνασα περιουσία το κράτος ανακουφίζει τους πολίτες του έμμεσα, καθώς η Εκκλησία έχει αναλάβει κοινωνικό έργο γ. η εκκλησιαστική εκπαίδευση, για την οποία το κράτος δεν ενδιαφέρεται στην πραγματικότητα, αλλά έχει παγιδεύσει την Εκκλησία να μιμείται την δημόσια παιδεία, χωρίς να μπορεί να στοχεύσει στην καλλιέργεια των δικών της στελεχών δ. η μισθοδοσία του κλήρου, το οποίο είναι το ελάχιστο που μπορεί να κάνει η Πολιτεία, αντί ενοικίου για την περιουσία που πήρε και παρά τις δεσμεύσεις της ουδέποτε αναγνώρισε.

Ο κ. Χρυσόστομος επεσήμανε ότι το άρθρο 3 του Συντάγματος κατοχυρώνεται και από την Ευρωπαϊκή συνθήκη του Άμστερνταμ, η οποία τονίζει ότι ζητήματα οργάνωσης του κρατικού βίου ως προς την θρησκευτικότητα ρυθμίζονται από το κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι από την Ένωση. Επομένως η «επικρατούσα θρησκεία» δεν ενοχλεί την Ευρώπη, αλλά προκατειλημμένους διανοουμένους και πολιτικούς. Το ίδιο και το ζήτημα της πολυπολιτισμικότητας κατοχυρώνεται με την συνθήκη της Λισσαβόνας του 2007, η οποία όμως δεν θέτει ζήτημα κατάργησης των τοπικών παραδόσεων! Παράλληλα, τα ανθρώπινα δικαιώματα προστατεύονται από το Σύνταγμα και επομένως η θρησκευτική ελευθερία δεν απειλείται. Τέλος, είναι τόσο στενά συνδεδεμένο το κράτος με την Εκκλησία σε διάφορους τομείς, όπως η παιδεία, η εθνική άμυνα, η οικονομία, η γεωργία, η υγεία που όποιος ισχυρίζεται ότι με ένα άρθρο καταργείται η σχέση κράτους και Εκκλησίας στερείται σοβαρότητος.

Για τον Σεβασμιώτατο η σχέση κράτους και Εκκλησίας, όπως κατοχυρώνεται συνταγματικά, εγγυάται τους διακριτούς ρόλους και ταυτόχρονα διασώζει την ιστορία και την πολιτισμική συνέχεια μας!

Κατόπιν έγινε η δεύτερη εισήγηση από τον διακεκριμένο πολιτικό επιστήμονα, συγγραφέα και μελετητή κ. Κωνσταντίνο Χολέβα, ο οποίος μίλησε για το καθεστώς των θρησκευτικών κοινοτήτων στην Ελλάδα. Επεσήμανε ότι μειονότητα είναι μόνο η μουσουλμανική της Θράκης, σύμφωνα με την συνθήκη της Λωζάννης. Με χαρακτηριστικά παραδείγματα επεσήμανε ότι η ελληνική μειονότητα της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της Τενέδου συρρικνώθηκε σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας των διώξεων του τουρκικού κράτους, ενώ η μειονότητα της Θράκης που είναι θρησκευτική (αποτελείται από τουρκόφωνους, τους Πομάκους που μιλούν σλαβόφωνη γλώσσα, και τους Ρομά) και όχι εθνική απολαμβάνει του προνομίου οι μουφτήδες να είναι δικαστές και ιεροερμηνευτές αρμόδιοι για θέματα οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου, για το οποίο δεν ισχύει το ελληνικό δίκαιο, αλλά η μουσουλμανική παράδοση. Η ελληνική πολιτεία ουδέποτε καταπίεσε την μειονότητα, ενώ έχει αναγνωρίσει και την ισραηλιτική κοινότητα ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Το 2014 αναγνωρίστηκαν ως νομικές οντότητες ιδιωτικού δικαίου και όλες οι θρησκευτικές κοινότητες ετεροδόξων στην Ελλάδα, δείχνοντας με αυτόν τον τρόπο ότι η ορθοδοξία μας οδηγεί στην ανοχή, την θετική θρησκευτική ελευθερία και την αγάπη προς όλους.

Ο κ. Χολέβας χρησιμοποίησε παραδείγματα από την διδασκαλία του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, τόνισε ότι ο όρος «ανεξιθρησκία» καθιερώθηκε από τον Κερκυραίου λόγιο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού και επίσκοπο Ευγένιο Βούλγαρη, ενώ ο όρος «ουδετεροθρησκία» έχει προέλευσή του στην αθεΐα της Γαλλικής Επανάστασης.

Καλούμαστε να διατηρήσουμε το ορθόδοξο ήθος και την σχέση πολιτείας και εκκλησίας, η οποία εγγυάται την συμπαράσταση σε όλους τους ανθρώπους, ένα ήθος ιδιαίτερα απαραίτητο στον κόσμο του μίσους και του ατομισμού!

Κατόπιν έγινε εκτενής συζήτηση πάνω στις εισηγήσεις, συντάχθηκαν τα πορίσματα και το Συνέδριο έκλεισε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κερκύρας κ. Νεκτάριος, ο οποίος και κάλεσε τους ιερείς να αγωνιστούν ενωμένοι να μείνει ζώσα η ταυτότητα του λαού μας!

Αξίζει να σημειωθεί ότι στα πλαίσια του Συνεδρίου οι ιερείς προέβησαν σε εθελοντική αιμοδοσία, ενισχύοντας την κάλυψη των μεγάλων αναγκών σε αίμα που υπάρχουν στο Νοσοκομείο της Κέρκυρας.